1859. N°. 69.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG 10 JUNIJ.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 9 Junij.

De maatschappij tot Nut van 't Algemeen zal hare 75ste algemeene vergadering openen op Dingsdag 9 Augustus, des morgens ten 10 ure, in het kerkgebouw der doopsgezinde gemeente te Amsterdam. De werkzaamheden der vergadering zullen geleid worden door den heer mr. M. J. de Lange.

— De synodale commissie der herv. kerk heeft den 28sten Mei de werkzaamheden harer voorjaars-zittingen geëindigd. Volgens haar laatste officieel berigt heeft zij, onder anderen, overeenkomstig het mandaat, haar door de synode gegeven, met alle mogelijke zorg het concept-reglement ter uitvoering van art. 23 algemeen reglement, met de noodige toelichtingen, ontworpen, hetwelk alzoo aan de synode zal worden aangeboden. Ten opzigte van den somwijlen te lang gewenschten abnormalen toestand der diaconiën zal de synodale commissie, door een voorstel deswegens aan de synode, trachten dien, in den regel, te doen ophouden.

— De *Staats-Cour.* van heden bevat het rapport aan den minister van binnenl. zaken van de jury benoemd voor de toekenning der rijks- en gemeente-medailles aan in- en buitenlandsche kunstbeoefenaren, die wegens hunne op de thans geopende tentoonstelling van schilderijen te 's Gravenhage geplaatste werken daarop aanspraak kunnen maken. Die jury bestond uit de hh. Praetorius, Büchler, Mock, Steengracht d'Oosterland, Vis Blokhuyzen, de Vos Jz. en Schutze van Houten. In dit rapport zegt de jury het volgende: Wij zijn na naauwkeurig onderzoek en onderlinge vergelijking der verschillende verdiensten van de ten toon gestelde werken en na ernstige en rijpe overweging, welk een en ander door de even gewigtige als teedere belangen, die aan ons waren toevertrouwd, van ons geëischt werden, tot het besluit gekomen aan Uwe Exc. voor te stellen, de bedoelde medailles aan de hierna alphabetisch gestelde kunstenaars toe te kennen, als: de rijks-medaille, aan de hh. H. A. de Bloeme, te 's Gravenhage; A. Waldorp, te Amsterdam; J. Weissenbruch, te 's Gravenhage; E. Hildebrandt, te Berlijn; J. van Severdonck, te Brussel, en E. Tschaggeny, te Brussel. De gemeente-medaille, aan de hh. M. Calisch, te Amsterdam; W. A. van Deventer, te Amsterdam; J. H. L. de Haas, te Oosterbeek; L. Hanedoes, te 's Gravenhage; D. F. Jamin, te Amsterdam; J. B. Tom, te 's Gravenhage; W. Verschuur, te Haarlem; J. Coomans, te Brussel; L. de Cuyper, te Antwerpen, en C. H. D'Unker, te Dusseldorp.

— Over de gemeente Wouw (Noordbrabant) is Zondag een hevig onweder losgebarsten. De bliksem sloeg in den kerktoren, nam een gedeelte van de spits en het schaliëndak weg, drong vervolgens naar binnen door, kwam het voorportaal uit en trof aldaar eenige kinderen, waarvan een 14-jarig knaapje gedood werd en vier andere gekwetst zijn.

— Uit het *Verslag* van den toestand dezer gemeente, door burgemeester en wethouders aan den gemeente-raad gedaan, nemen wij de volgende bijzonderheden over:

Hoofdst. XIV. *Ambachts- en fabrieksnijverheid.* Omtrent den staat van het fabriekwezen over het afgeloopen jaar wordt verwezen naar het verslag der kamer van koophandel en fabrieken dat onder de bijlagen is opgenomen. In verband daarmede staan twee andere bijlagen, houdende een overzigt van de hoeveelheid manufacturen, geheel of gedeeltelijk van wolle zamengesteld, waarvan de weefattesten bij directeuren der Leydsche halle zijn geviseerd en geregistreerd, benevens eene opgave der voornaamste binnen deze gemeente aanwezige fabrieken, met het aantal der daarin geplaatste stoomwerktuigen. — Het aantal der in de lakenfabrieken vervaardigde stukken laken was in dit jaar grooter dan in het vorige jaar. — Het massive getal stukken polemieten, in 1858 vervaardigd, is ongeveer hetzelfde als dat der vorige jaren geweest. — De wollengreinen hebben vooral debiet gevonden aan het Indische leger. — De wollen en zijden-damastfabriek heeft ten gevolge der nieuwe en goedkoopere mode-artikelen een minder ruim debiet en het fabrikaat zelf wordt uit Frankrijk, Oostenrijk en Engeland hier boven de behoefte ingevoerd. — Daar de reederijen ongunstige resultaten opleveren, heeft dit noodwendig invloed op het vertier der vlaggedoekfabrieken gehad. — De dekenfabrieken hebben, niettegenstaande de Limburgsche en Belgische concurrentie, een niet verwacht debiet gehad. De goede qualiteit der Leydsche dekens, gepaard aan de weinige variatie der grondstof voor dit fabriekaat, ontstaat doordien meer en meer Oost-Indische wollen gebruikt worden. — De saaifabrieken werken uitsluitend voor het leger hier te lande, de marine en het koloniale leger; de fabrikatie regelt zich naar de meerdere of mindere aanvraag daarvoor. — Het debiet der sajetfabrieken is niet toegenomen. Door de buitengewone duurte van de wol is er zonder voordeel gewerkt; de prijzen, die voor het fabrikaat te bedingen waren, stonden niet in evenredigheid tot den prijs van de grondstof. De wollengarens zijn niet achteruit gegaan. — De kousenfabrieken vonden ruimen aftrek; doch door de groote concurrentie van buiten 's lands waren de fabrikanten meer tot algemeen welzijn dan tot eigen voordeel werkzaam, hoewel de werkloonen niet hoog zijn. — Ofschoon het tweede gedeelte van het jaar zich voor de loonspinnerijen door meer bedrijvigheid heeft gekenmerkt dan de eerste helft, is het geheele jaar als minder dan middelmatig te beschouwen. — De katoendrukkerij en Adrianopelroodverwerij heeft het geheele jaar onafgebroken voortgewerkt; terwijl de in het vorige jaar plaats gehad hebbende vergrooting der gebouwen en het steeds toegenomen debiet van het fabriekwerk aanleiding heeft gegeven tot het maken van eenen nieuwen stoomketel van 75 paardekracht, benevens het leggen van de fondamenten voor eene nieuwe stoommachine met twee cilinders van 40 paardekracht. Het getal der werklieden bedraagt tusschen 530 en 540. — De twee wattenfabrieken, waarvan de een ook lampen- en kaarsenkatoen spint, hebben geregeld gewerkt. De perserij van vlaggedoek, saai, greinen enz. houdt zich staande. — De hoedenfabriek is steeds toenemende in uitgebreidheid en deugdelijkheid. — De wol- en zijdeverwerijen hebben over het geheel niet genoegzaam regelmatig werk, om de verwloonen lager en gelijk met die van het buitenland te kunnen stellen; echter dient opgemerkt te worden dat de Leydsche verwerijen zich onderscheiden door solide en goede kleuren. — De koffijsiroopfabriek werkt geregeld. — De twee door stoom gedreven maroquin- en gekleurd-lederfabrieken vinden een geregelden aftrek voor hun fabriekaat. — De zeemtouwerij, lijmziederij en traankokerij hadden een goed debiet. — De vellenblooterijen zijn op denzelfden voet blijven werken. — De boezels hebben een vrij goed debiet gehad; doch door de toenemende weelde onder de landlieden, wordt dit artikel al meer en meer door fijnere stoffen vervangen. — De behangselfabriek werkt met zeer bevredigend resultaat. — De spiegel- en spiegellijstenfabriek onder de firma D. Sala en Zoon, heeft een nieuw vak ingevoerd, namelijk de machinaal getrokken lijsten en het vervaardigen van ornamenten van Cartonpierre. De tot nu toe aan deze firma verbonden fabriekatie van sommige physische en chemische instrumenten zal daarvan afgescheiden en, onder de firma D. A. Sala, uitgebreid worden. — De pottenfabriek heeft onafgebroken doorgewerkt. — Ofschoon de meubelmakerijen den algemeenen invloed ondervonden van de mindere bedrijvigheid in het eerste gedeelte van 1858, mag de toestand over het geheel niet ongunstig genoemd worden. Veel wordt hier gewerkt voor magazijnen in andere gemeenten en provinciën, hetgeen de verklaring geeft van het groot getal (66) werkbazen. Gelijk de nijverheid hier geheel gevestigd schijnt te zijn op de lage dagloonen, zoo worden ook de prijzen van het fabrikaat door onder-aanbesteding zeer gedrukt en schijnen de verdiensten zeer matig te zijn. — De tras- en pleisterfabriek is, gelijk reeds sints vele jaren, druk werkzaam geweest. — Wat de scheepmakerijen betreft, zoo hebben de binnenwerven, zes in getal, zich goed kunnen staande houden. — De laatste fabriek van zeildoek is naar België verplaatst. — De stedelijke gaz-fabriek heeft ook in 1858 haar debiet steeds zien toenemen. — De ijzergieterij en fabriek van werktuigen van D. A. Schretlen en C°., heeft haren werkkring uitgebreid door de oprigting eener stoomketel-makerij. In het jaar 1858 is in deze fabriek de grootste der hier te lande gemaakte gaz-houders voor de nieuwe gaz-fabriek te Rotterdam vervaardigd, welke niets te wenschen overlaat. Hij was 90 Engelsche voeten wijd, bij eene hoogte van 20 Engelsche voeten en alleen het beweegbaar gedeelte was 54000 Nederl. of 120.000 Engelsche ℔ zwaar. — De koninklijke Nederl. grofsmederij heeft steeds aan hare werklieden voldoend werk kunnen verschaffen. Het vervaardigen van eene kapitale ijzeren brug over de Westerhaven te Rotterdam, en van een klokbakenschip, welke beide voorwerpen de volkomene goedkeuring wegdroegen, heeft het gebrek aan navraag om knieën en andere scheepsbenoodigdheden minder gevoelig gemaakt. — Bij de rijstpellerij, die goed gewerkt heeft, is gevoegd het malen van mout voor de branderijen. — Van de vier branderijen 1ste klasse, hebben er twee door verandering van eigenaars niet onafgebroken doorgewerkt; de vier branderijen 6de klasse (distilleerderijen) schijnen hun debiet staande te houden. — De twee hier gevestigde bierbrouwerijen schijnen meer voor- dan achteruit te gaan. — De kuiperijen hebben in den regel goed kunnen doorwerken, hoezeer het getal geijkt botervaatwerk 10,000 stuks minder is geweest dan in 1857. Ter ijk namelijk zijn aangeboden 514 stuks $\frac{1}{4}$ vaten, 22682 stuks $\frac{1}{8}$ vaten, 6246 stuks $\frac{1}{16}$ vaten. Het minder debiet in botervaatwerk is vergoed door eene buitengemeen groote aanvraag om vaten voor ansjovis. — De boekdrukkerijen schijnen op de hoogte van elders te staan, zoowel wat uitvoering als prijzen betreft. Slechts ééne steendrukkerij, waaraan ook een kleur-atelier verbonden is, neemt in belangrijkheid toe en werkt ook voor de Indische bezittingen. — Het debiet der zeepziederijen is toegenomen. — De wolhandel was niet minder dan

vroeger; er hebben weder groote uitvoeren naar Frankrijk plaats gehad, terwijl er meer vreemde wolsoorten van elders in deze gemeente zijn ingevoerd en verwerkt. — De veemarkt is ook dit jaar toegenomen. — Veraccijnsd zijn 113.741½ ton spon- of baggerturf en 474.042 ton lange of steekturf. Ten behoeve van fabrieken of takken van nijverheid zijn ingeslagen 111.707 ton turf 2de soort 3de klasse, 408.549 ℔ schaalkolen, 109.878½ mud maatkolen, 5838 mud coaks, 83.650 ℔ ruwzout, 20.367 ℔ zachte zeep, 3829 ℔ harde zeep. — In 1858 zijn hier aangekomen uit België 30 schepen en uit Pruissen 20 schepen. — Aan de halle van manufacturen werden geviseerd en geregistreerd 2192 weefattesten voor fijne lakensche casimieren, 3565 voor greinen, 946 voor vlaggedoeken, 1790 voor dekens en duffels, 718 voor baaijen, saaijen en andere wollen manufacturen.

De afdeeling Leyden van de Nederl. maatsch. ter bevordering van nijverheid, gevestigd te Haarlem, telt thans 126 leden, die van de Nederl. vereen. ter bevordering van fabrieks- en handwerknijverheid, gevestigd te 's Gravenhage, 40 leden, terwijl de maandelijksche vergaderingen van hunne belangstelling doen blijken. — De openbare lessen over de scheikunde, toegepast op de nijverheid en de behoefte van het dagelijksch leven werden ook in dit jaar weder geregeld gegeven en door een aanzienlijk getal toehoorders bijgewoond.

Hoofdst. XV. *Handel en scheepvaart.* De weekmarkten worden druk bezocht, om de uitgebreidheid van den handel in boter, graan en vee; maar de kermis of jaarmarkt vermindert in belangrijkheid. In 1858 is voor het vervoer van reizigers langs den Hollandschen ijzeren spoorweg aan het station te Leyden ontvangen de som van ƒ106716.98½ of ƒ4382.81½ meer dan in 1857. Het vervoer van goederen bragt op ƒ24143.40. Het getal reizigers, dat naar Leyden werd vervoerd, beliep 111303 of 1/10 van het totaal; terwijl met den spoorweg-telegraaf van Leyden 1952 en naar Leyden 2260 berigten werden gezonden.

Hoofdst. XVI. *Inrigtingen, in verband staande met de uitoefening van handel en andere bedrijven.* Een streng toezigt op de bestaande verordeningen, voor den ijk der maten en gewigten gehouden, heeft aanleiding tot het ontdekken en straffen van onderscheidene overtredingen gegeven.

's GRAVENHAGE, 9 Junij.

Tot procureur bij de arrond.-regtbank te Breda is benoemd de heer mr. G. A. Kleyn, advocaat aldaar.

— Z. M. heeft den 2^{den} luit. J. C. Dockheer, van het 7de reg. infanterie, overgeplaatst bij het wapen der infanterie van het leger in Oost-Indië.

— H. M. de koningin zal morgen tegen den avond van hare buitenlandsche reis terugkeeren. Zij zal alsdan het paleis het Huis ten Bosch betrekken, dat voor H. M. in gereedheid gebragt is. Z. K. H. de prins van Oranje zal mede aldaar zijn intrek nemen.

— HH. KK. HH. prins en prinses Hendrik zullen zich, naar men verneemt, aanst. Zaturdag naar Soestdijk begeven, ten einde bij H. M. de koningin-moeder 's prinsen verjaardag, op den 13^{den} dezer, aldaar te vieren.

— Naar wij vernemen zal de tweede kamer der staten-generaal den 28sten of 29sten dezer maand weder bijeenkomen, tot hervatting van hare werkzaamheden.

— Men merkt op, dat er aan het depart. van oorlog eene meer dan gewone werkzaamheid heerscht tot het in gereedheid brengen van de oproepingen der miliciens van de ligtingen van 1856 en 1857, ten einde, zoodra de eerste kamer zich met de door de tweede kamer aangenomen wetsontwerpen zal hebben vereenigd, tot dien maatregel te kunnen overgaan.

— De tentoonstelling van schilderijen alhier wordt dagelijks meer en meer bezocht. Naar men verneemt, zijn reeds 35 schilderstukken aangekocht, als: 25 schilderijen door kunstliefhebbers, 7 door de commissie voor de verloting, en 3 door de commissie voor de *Kunstkronijk.*

— Het muziekcorps der grenadiers en jagers heeft heden de residentie verlaten, om te Amsterdam en te Utrecht eenige concerten te geven.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In de zitting van Woensdag is na langdurige beraadslaging het wetsontwerp tot zamenblijving der miliciens van de ligtingen van 1856 en 1857 met 34 tegen 32, en dat betrekkelijk de daartoe vereischte verhooging der begrooting van oorlog met 38 tegen 28 stemmen aangenomen. (Wij konden den uitslag dezer beraadslagingen slechts in een gedeelte der exemplaren van ons vorig nommer vermelden, uithoofde het berigt daarvan *per telegraaf* overgezonden, dat ten 4 ure 45 min. te 's Hage was aangeboden, ten 7 ure 20 min. alhier werd ontvangen en dus eerst ten half 8 ure in ons bezit was.)

Op voorstel van den heer Duymaer van Twist werd besloten tot het houden eener avondzitting, ter afdoening van de aan de orde gestelde werkzaamheden.

In die zitting zijn aangenomen de ontwerpen tot het verleenen van naturalisatie aan sommige personen, die betreffende verstrekkingen van oorlog voor 1859 en de onteigening tot den aanleg van eene haven te Zwartewaal. In comité-generaal werd de huishoudelijke begrooting der kamer voor 1860 vastgesteld.

Daarna is de kamer tot nadere bijeenroeping gescheiden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 8 Junij.

H. M. de koningin heeft het parlement, gelijk gemeld was, in persoon geopend. Omtrent de buitenlandsche aangelegenheden liet H. M. zich aldus uit: »Ik roep met innige voldoening, bij den tegenwoordigen zorgvollen toestand der openbare aangelegenheden, het gevoelen in van mijn parlement, 't welk ik in den kortst mogelijken tijd bijeengeroepen heb. Ik heb bevolen, dat u bescheiden zullen worden overgelegd, waaruit gij zult vernemen, hoe ernstig en aanhoudend mijne pogingen zijn geweest, om den vrede van Europa te bewaren. Deze pogingen hebben ongelukkig gefaald, en de oorlog is verklaard tusschen Frankrijk en Sardinië aan de eene en Oostenrijk aan de andere zijde.

Daar ik van beide strijdvoerende partijen verzekeringen van vriendschap ontvang, is mijn voornemen tusschen hen eene strikte en onpartijdige onzijdigheid in acht te nemen, ik hoop met Gods hulp voor mijn volk de zegeningen van een' voortdurenden vrede te bewaren. Intusschen den tegenwoordigen toestand van Europa beschouwende, heb ik het noodig geoordeeld, voor de zekerheid mijner staten, en de eer mijner kroon, mijne zeemagt in grooter mate te versterken, dan door het parlement was goedgekeurd. Ik steun met vertrouwen op uwe krachtige medewerking in dezen voorzorgsmaatregel van verdediging.

De koning der Beide Siciliën heeft mij kennis gegeven van den dood van den koning, zijn vader, en van zijne eigene troonsbeklimming. Ik heb vermeend, in overeenstemming met den keizer der Franschen, mijne diplomatieke betrekkingen met het hof van Napels te moeten hervatten, welke sedert de laaste regering afgebroken waren.''

De koningin kondigde wijders aan, dat aan het parlement door de regering zullen worden ingediend: supplementaire financiële voorstellen; een wets-ontwerp tot betere bemanning der vloot, onderscheidene maatregelen tot maatschappelijke en wettelijke verbeteringen, terwijl zij de parlements-hervorming overliet aan het oordeel van het parlement.

— Op den avond van denzelfden dag zijn in de beide huizen de beraadslagingen begonnen over het adres van antwoord op de troonrede.

In het hoogerhuis gaf het hoofd der oppositie, lord Granville, te kennen dat hij, hoewel geen vertrouwen in het kabinet stellende, echter geene verklaring van wantrouwen wilde voordragen, daar het in de tegenwoordige omstandigheden beter zou zijn de beslissing over het bestaan van het ministerie aan het andere huis over te laten.

Daarop werd door lord Derby de staatkunde der regering, omtrent de buitenlandsche aangelegenheden, toegelicht en verdedigd. Onzijdigheid, zeide hij, was de regel dier staatkunde: de oorlog was onder bedriegelijke voorwendsels aangevangen en kon aan Italië geenerlei heil aanbrengen; uit dien hoofde bestond er voor de regering geene overhelling tot eene van de oorlogvoerende partijen, tot Oostenrijk evenmin als tot Frankrijk of Sardinië.

In het lagerhuis is een in den geest van het ministerie gesteld antwoord-adres door den heer Egerton voorgedragen en door den heer Elphinstone ondersteund. Daarop is door lord Hartington een amendement voorgesteld en door den heer Hanbury ondersteund, strekkende om aan het kabinet het vertrouwen der volksvertegenwoordiging te ontzeggen; zij beweerden dat de regering het uitbreken van den oorlog zou hebben kunnen verhoeden.

De heer Disraëli heeft het amendement bestreden. Hij verklaarde dat volstrekte onzijdigheid het rigtsnoer voor de staatkunde der regering was en bleef; dat krijgstoerustingen geenszins een blijk van krijgsplannen waren; dat Engeland den strijd onpartijdig behoorde te aanschouwen met het voornemen om in het belang des vredes tusschen beide te komen, zoodra zich eene gunstige gelegenheid daartoe zou aanbieden.

Daarna heeft lord Palmerston de regering hevig aangevallen; hij betwijfelde de opregtheid van deszelfs bemoeijingen voor het behoud des vredes.

De beraadslagingen zijn in dien nacht nog niet afgeloopen.

— De *Morn. Herald* verklaart dat graaf Esterhazy met geene officiële zending van de Oostenrijksche regering is belast.

— Bij gelegenheid van een gastmaal, door den lord-mayor aan de leden der regterlijke magt gegeven, heeft lord Elgin, die daarbij tegenwoordig was, eenige waarschuwende woorden tot den handelsstand gerigt. Hij verklaarde dat op dit oogenblik het werk der handelaars en fabriekanten aanving, waar dat der diplomatie was geëindigd. In China en Japan vindt men eene zoo talrijke bevolking, dat zij alleen de fabriekanten van geheel Europa zou kunnen bezig houden. China alleen telt 400 millioen inwoners en de oude slagboomen, die deze van hunne medemenschen afscheiden, zijn geheel uit den weg geruimd. Het groote werk der staatkunde moet, zeide hij, niet ijdel blijven, maar de uitbreiding des handels en der beschaving ten gevolge hebben.

— Van Negapatam (Indië) wordt geschreven dat aldaar op 24 en 25 April een vreeselijke orkaan had gewoed. Des avonds van den 24sten lagen niet minder dan 30 schepen van verschillende grootte, meestal inlandsche, op de reede. Den 26sten, toen het weder voor eenige minuten opklaarde, én men flaauw in zee kon zien, lag er slechts één schip, *de City of Bristol*, ter reede. De geheele kust van Karrikal, 8 à 10 mijlen zuidwaarts, is bedekt met barken, brikken en schoeners, sommige nog in haar geheel, andere verbrijzeld. Eenige liggen met de kiel omhoog, hevig door de golven geteisterd, en een derzelve is gezonken. Men berekent dat op een afstand van 2 à 300 ellen 12 schepen op strand zitten, en verder op worden 16 schepen verongelukt zijn.

FRANKRIJK.

PARIJS, 8 Junij.

De *Moniteur* deelt mede dat de maarschalken Mac-Mahon en Regnauld de St. Jean d'Angely bevorderd zijn tot maarschalken; de eerstgenoemde is tevens benoemd tot hertog van Magenta.

Ook meldt dit blad dat de regering, in overeenstemming met Engeland, besloten heeft de diplomatieke betrekkingen met Napels te herstellen, en dat de heer Brenier tot Fransch gezant aldaar benoemd is.

— Gisteren middag ten één ure is er een plegtig Te Deum in de kerk van Nôtre Dame gezongen, ter gelegenheid van de overwinning bij Magenta. Het werd door de keizerin en de leden der verschillende officiële kringen bijgewoond.

— De minister van oorlog heeft van den keizer bevel ontvangen om nog eenige regimenten naar Italië af te zenden.

— Men heeft ook hier de opmerking gemaakt dat onze legerbulletins, wat betreft de geleden verliezen, weinig zijn te vertrouwen. Dit moet vooral zijn gebleken uit het verslag omtrent den strijd te Montebello, alwaar, volgens eene opgave waarop staat te maken is, het 91ste regiment van linie 600 dooden en gekwetsten heeft gehad.

— Op verlangen van de keizerin houden zich de hofdames bezig met het gereedmaken van zwachtels en het vervaardigen van pluksel.

— De *Constitutionnel* beweert dat de overwinning van Magenta een roemrijk en spoedig einde van den oorlog doet verwachten. Europa, dat op dit oogenblik getuige is van den voorspoed der Fransche wapenen, zal weldra het niet minder schoone schouwspel zien van een volk, dat bij de overwinning weet stil te staan en zijne gematigdheid te midden van de zegepraal doet uitblinken. De dag, waarop de vrede zal worden gesloten, zal een gelukkige voor Frankrijk zijn.

— Het legercorps van generaal Mac Mahon, dat zoo veel tot de overwinning te Magenta heeft bijgedragen, bestaat geheel uit troepen die uit Algerië waren ontboden, en die thans voor het eerst aan den strijd deel namen. Van deze troepen hebben vooral de Turcos (Algerijnen) zich bijzonder onderscheiden. Een ooggetuige zegt (in een brief aan den *Constitutionnel*) dat hunne wijze van aanval vreemdsoortig en verschrikkelijk was. Terwijl het schroot boven hunne hoofden vloog, wierpen zij zich als losgelaten tijgers op de Oostenrijkers. Hunne tirailleurs liepen niet, zij kroopen of sprongen gelijk wilden, onder het aanheffen van een vervaarlijk geschreeuw, en velden met de bajonet of met de kolf de verschrikte Oostenrijkers neder. Het gedreun van het kanon werd door hun krijgsgeschreeuw verdoofd en al de verwenschingen, die de taal van Mahomed kan uitdrukken, werden gebezigd om elkander aan te vuren. Toen de strijd geëindigd was, zag men een niet minder vreemd tooneel. Zij rolden als waanzinnigen over den grond van blijdschap of voerden dansen uit, terwijl zij hunne gevangenen, die naast hen moesten zitten, met een vurig oog aanstaarden, gelijk een leeuw op zijne prooi nederziet. Een hunner officieren zeide tot den briefschrijver: deze menschen zijn op het oog met een wild dier te vergelijken, die slechts zijn leven zoekt te verdedigen en zijne prooi magtig te worden, maar zij zijn toch niet van dien aard dat de vijand kan zeggen dat wij wilde dieren op hen afzenden. Een Turco vecht op eene loyale wijze, zelden zal hij zijn vijand van achteren aanvallen. Hij vliegt naar zijn hoofd of naar zijne beenen, hij kruipt of springt en schreeuwt om hem te verschrikken, maar nooit zal hij verradelijk handelen. Hij maakt den ontwapenden vijand krijgsgevangen, maar doodt hem niet.

— In het legerberigt van den generaal Mac Mahon, omtrent het gevecht dat bij Turbigo heeft plaats gehad, wordt loffelijke melding gemaakt van den generaal Auger. Deze ontdekte in een korenveld een aantal Oostenrijkers, die veel moeite deden om een stuk geschut voort te krijgen. Gevolgd door eenige officieren, rende hij er op los en vermeesterde het stuk. De Oostenrijksche bevelhebber lag naast het stuk en was door midden geschoten.

ITALIË.

Gelijk te verwachten was hebben de bondgenooten thans Milaan, de hoofdplaats van Lombardye, bezet. Keizer Napoleon en koning Victor Emanuel hebben Woensdag morgen hunnen intogt in die stad gedaan en werden door de jubelende bevolking met geestdrift ontvangen. Voor de inbezitneming van die stad moet er nog een gevecht te San Pietro d'Olivo hebben plaats gehad.

In sommige berigten wordt gesproken van eenen tweeden slag die op 6 Junij te Magenta zou hebben plaats gehad, maar hetgeen van dien strijd wordt medegedeeld is, waarschijnlijk slechts eene nadere opgave van den grooten slag die aldaar op den 4den heeft plaats gehad. Uit alles blijkt dat het treffen toen zeer hevig is geweest. Door eene snel uitgevoerde beweging had keizer Napoleon zijne troepen over den Tessino gebragt, maar toen men van de Oostenrijksche zijde den toeleg tot bemagtiging van Milaan merkte, heeft generaal Giulay met eene even groote vaardigheid zijne troepen over de rivier doen gaan en wist die zelfs zoo spoedig tegenover de Franschen te brengen, dat hij de keizerlijke garde in eene bijna afgesnedene stelling verraste. De aanval zoowel als de verdediging was hardnekkig. De garde, die eerst verschrikkelijk had moeten lijden, heeft later ondersteund door de zouaven verscheidene Oostenrijksche stellingen ingenomen. Zes malen werden zij daaruit verdreven, maar ook zes malen wisten zij die weder te bemagtigen. Gelijk men weet had men de overwinning alleen te danken aan eene stoute beweging van den maarschalk Mac Mahon.

Volgens het officiële bulletin van den veldslag hebben de bondgenooten 4 stukken geschut, 2 vaandels, 4000 ransels en 10,000 geweren buit gemaakt. Ook waren er 7000 gevangenen in hunne handen gevallen. Van de 120,000 Oostenrijkers, die in het vuur waren geweest, waren er 20,000 buiten gevecht gesteld. Het verlies der Franschen zou 5000 man aan dooden en gekwetsten bedragen. Van eene onpartijdige zijde wordt beweerd dat men het verlies der Oostenrijkers op 13 à 14,000 en dat der Franschen op 8000 moet stellen. De laatsten moeten veel hoofdofficieren hebben verloren. In het rapport van graaf Giulay betrekkelijk dezen veldslag, uit het hoofdkwartier Belgiojoso, wordt opgegeven dat de Oostenrijkers 4 à 5000 man aan dooden en gekwetsten hebben verloren en de vijand minstens de helft meer.

De Oostenrijkers hebben thans, naar luid van een officieel berigt uit Turyn, ook Pavia ontruimd, na aldaar het geschut vernageld en de ammunitie in het water geworpen te hebben. Geheel Opper-Lombardye is van de Oostenrijkers bevrijd en overal heeft men zich voor de vereeniging met Sardinië verklaard. Van alle kanten stroomen vrijwilligers naar Garribaldi toe, die de Oostenrijkers onder generaal Urban tot voorbij Monza moet hebben teruggedrongen. Volgens de *Oest. Corr.* zou genoemde generaal den terugtogt over Cassano gelukkig hebben ten uitvoer gebragt.

— Te Turyn is op 8 Junij een Te Deum gezongen wegens de behaalde zege en des avonds was de stad luisterrijk verlicht.

— Voor dat nog de Oostenrijkers Milaan hadden verlaten, had reeds het gemeentebestuur de aanhechting aan Sardinië afgekondigd. Eene deputatie van dat bestuur heeft zich terstond naar koning Victor Emanuel begeven om hem daarvan kennis te geven. Zij bood Z. M. het volgende adres aan: »Het gemeentebestuur van Milaan is er trotsch op dat zij het voorregt geniet in deze gewigtige omstandigheden de tolk te zijn van zijne medeburgers. Wij willen het verdrag van 1848 hernieuwen en voor het oog van de geheele natie eene groote zaak ten uitvoer brengen die reeds gedurende 11 jaren aller gemoederen heeft vervuld. De aaneenhechting van Lombardye met Piemont is heden morgen afgekondigd, toen de artillerie des vijands ons nog kon verpletteren en zijne bataillons nog door de straten defileerden. De aaneenhechting is de eerste schrede op den weg van een nieuw staatsregt, dat aan de volken het regt toekent om over hun eigen lot te beschikken. Het heldhaftige Sardinische leger en dat der bondgenooten, die Italië vrij willen maken tot aan de Adriatische zee, zullen spoedig hunne edelmoedige onderneming voltooijen. Ontvangt door ons de hulde van Milaan. Geloof dat onze harten u toebehooren. Onze leuze is: Leve de koning en het statuut van Italië!"

De koning van Sardinië heeft daarop de heer Vigliani benoemd tot zijn buitengewoon commissaris te Milaan.

Een correspondent van de *Indép. Belge*, te Parijs, merkt ten opzigte van dit besluit van den gemeenteraad te Milaan aan, dat daardoor alleen Lombardye en zijne militaire hulpbronnen onder de bevelen van koning Victor Emanuel staan, zoolang de oorlog duurt. Keizer Napoleon is voornemens, zegt hij, zoodra Italië aan de Oostenrijksche heerschappij is ontrukt, de beslechting van het Italiaansche vraagstuk aan het oordeel van Europa te onderwerpen. De krijgsgebeurtenissen kunnen slechts eenen voorloopigen toestand in het leven roepen en geene aanleiding geven tot het vaststellen eener nieuwe verdeeling van grondgebied.

— Te Napels heeft eene verandering in het ministerie plaats gehad. De ministers van finantiën, van binnenl. zaken, van justitie en van openbare werken zijn afgetreden, en hunne portefeuilles voorloopig aan hunne ambtgenooten opgedragen. Voorts zijn de generaal Filangieri, de vorst Cassaro en de hertog van Serra Capriola tot ministers zonder portefeuille benoemd, terwijl de koning zich voorbehoudt om hunne kennis en ondervinding te raadplegen.

De officiële verklaring der neutraliteit van het koningrijk der Beide Siciliën is thans verschenen. Er is eene ligting van 2500 matrozen uitgeschreven.

PRUISSEN.

BERLIJN, 8 Junij.

Men verzekert, dat de veldmaarschalk v. Wrangel de toezegging heeft erlangd, dat hij met het opperbevel over een legercorps zal worden bekleed, indien de troepen mobiel worden verklaard. De gezegde krijgsman heeft reeds den ouderdom van 75 jaren bereikt.

— De prins-regent is tegenwoordig geweest bij de opening van den nieuwen spoorweg door Pommeren. In antwoord op de aanspraak van den voorzitter des bestuurs heeft de prins zich o. a. aldus uitgelaten: In den door u uitgedrukten wensch, dat het begonnen werk gelukkig voltooid en deze weg tot Dantzig voortgezet moge worden, deel ik van harte. Maar wij beleven, helaas, eenen tijd, waarin wij welligt over het eerstvolgende uur niet meer kunnen beschikken. Dan zal Pruissen toonen, welke goederen het gedurende de laatste 45 jaren verworven heeft. Blijmoedig willen wij die aan het vaderland ten offer brengen, en God bidden dat daarna weder betere tijden zullen komen.

— De uitgeschreven leening schijnt goed te zullen slagen. Men verwacht dat de vereischte som spoedig zal volteekend zijn. De *Bank-und Handelszeitung* beweerd dat een bankiershuis te Amsterdam voor 800,000 th. heeft ingeschreven.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 7 Junij.

Omtrent de gebeurtenissen in Italië zijn de volgende officiële bulletins openbaar gemaakt. Verona, 6 Junij. De strijd te Magenta was buitengewoon hevig en bloedig en werd tot 's avonds laat met afwisselend geluk gevoerd. De onzen legden daarbij eene zeldzame dapperheid aan den dag. Den volgenden morgen werd het gevecht op den linkervleugel hervat, waaromtrent nadere bijzonderheden ontbreken. De vijand is niet verder voortgerukt. Ons leger betrok 's namiddags ten 5 ure eene stelling tusschen Abbiate Grasso en Binasco. De Franschen, die in onze handen als krijgsgevangenen zijn geraakt, zijn talrijk. Het verlies aan beide zijden is groot. Milaan is door ons ontruimd.

Steeds blijft hier het gerucht in omloop dat onze troepen de Franschen over den Tessino hebben teruggeworpen. Men leeft steeds in onzekerheid. Dit is zeker dat drie onzer generaals en drie officieren van den generalen staf te Magenta zijn gesneuveld.

— Uit Inspruck wordt berigt, dat de keizer alle bewoners van Tyrol en Vorarlberg, die in staat zijn de wapenen te dragen, heeft opgeroepen om tot verdediging des lands zich onder de keizerlijke banier te scharen. Ook is de generaal Schlick uit Gallicië naar Italië gezonden om het bevel over een nieuw opgerigt legercorps te aanvaarden.

— De krijgsgevangen Franschen en Sardiniërs zullen naar Josephstadt, in Bohemen, gezonden worden.

— Met betrekking tot den strijd te Montebello schrijft een Oostenrijksch officier aan de *Schützenzeitung* van Tyrol het volgende: Heden (21 Mei) hebben wij de dooden begraven. Het slagveld was in twee deelen verdeeld,

een voor de Franschen en een voor ons. Het was een droevig schouwspel. Al de dooden werden in kuilen geworpen. De Franschen waren met een geleide van 200 man gekomen, maar ziende dat wij slechts 30 man sterk waren, hebben zij hunne lieden terug gezonden. Ik heb nog met een Fransch officier gesproken; die mij zelfs te drinken gaf; ook hebben onze soldaten nog wijn van de Franschen ontvangen. Zonderlinge zaak, morgen staan wij misschien weder tegenover elkander met hevigheid te vuren.

Burgerlijke Stand.

Van den 2 tot en met den 8 Junij 1859.

BEVALLEN: M. Stakenburg, D. — C. Clamer, geb. van den Eerdweg, D. — M. W. Plu, geb. van Es, Z. — M. C. L. Kramers, geb. van Wijk, Z. — G. M. van der Linden, geb. van Oerle, Z. — M. J. Koornhof, geb. Wendel, Z. — J. den Hoed, geb. Roucel, Z. — S. M. van den Berg, geb. Verlind, D. — J. Blansjaar, geb. de Vos, Z. — M. van der Zwart, geb. Meyer, Z. — H. Schreuder, geb. van Mastrigt, D. — E. Ouwerkerk, Z. — J. van den Berg, geb. Sjardijn, D. — H. Aniba, Z. — J. Mulder, geb. Brakel, D. — C. C. Karreman, geb. van Rijn, D. — M. de Boer, geb. Schouten, D. — H. P. Besems, Z. — M. Cinjee, Z. — M. P. Knotter, geb. van Charldorp, D. — A. van der Burg, geb. Immerzeel, D. — E. Vogelvanger, geb. Harinck, D. — A. M. Parmentier, geb. Groothoff, Z. — H. van der Krogt, geb. Klerk, Z. — C. Sierag, geb. Erades, Z. — M. Smit, geb. van der Waart, Z. — M. Nieuwenburg, geb. Wakka, D.

GEHUWD: H. J. Goddijn, Jm. en C. Weylaart, Jd. — P. Hamet, Jm. en J. van der Post, Jd. — P. Lens, Jm. en P. Kellenaar, Jd. — W. F. Mulder, Jm. en C. Platteel, Jd. — J. J. Planken, Jm. en E. Regeer, Wed^e^. — H. J. Boom, Jm. en J. H. van den Berg, Jd. — H. B. Knotter, Jm. en J. van Evert, Jd. — S. van Evert, Jm. en N. Mieremet, Jd. — C. M. van Leeuwen, Jm. en M. E. Burggraaff, Wed^e^. — P. J. Oostveen, Jm. en N. Retel, Jd. — B. F. Krantz, Wed^r^. en H. F. Kist, Jd.

OVERLEDEN: J. van Pelt, 69 j. — J. Koekkoek, Z., 1 j. en 11 m. — M. A. Friskus, D., bijna 9 m. — A. Kwik, Z., 7 j. — D. van Es, 41 j. — Sophia Joh^a^ Wynstroom, 40 j. — P. van der Sloot, 62 j. — A. W. J. Koornhof, Z., 7 d.

KERKNIEUWS.

LEEUWARDEN, 7 Junij. Door den kerkeraad der Ned. herv. gemeente is tot predikant alhier beroepen d^s^. W. Hoevers, pred. te Franeker.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 8sten Junij de heer J. C. Matthes, van Noordeloos, in de godgeleerdheid, na openbare verdediging van zijne *Dissertatio historico-critica de pseudoprophetismo Hebraeorum.*

De Erfgenamen van MAARTEN SCHOUTEN alhier den 13^den^ Januarij 1841 overleden, worden in hun belang verzocht zich aan te melden ter Secretarie dezer Gemeente.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd: B. F. KRANTZ, Wed^r^. van M. A. Kist, met H. F. KIST.

Leyden, 8 Junij 1859.

Getrouwd: M^r^. J. T. BUYS en W. J. M. ARNTZENIUS.

Oegstgeest bij Leiden, 8 Junij 1859.

Getrouwd: A. HEYNSIUS, *Hoogleeraar te Amsterdam*, en E. P. du RIEU.

Leyden, 9 Junij 1859.

Heden overleed tot mijne diepe droefheid mijn waarde Echtgenoot de Heer PIERRE van der SLOOT, in den ouderdom van bijna 63 jaren.

Leyden, 7 Junij 1859. C. W. BETH, Wed. van der Sloot.

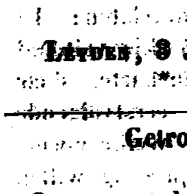

HOLLANDSCHE IJZEREN SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

EXTRA TREINEN,

op de **Pinksterdagen** en bij gelegenheid der **Scheveningsche Kermis**,

Op ZONDAG 12 JUNIJ.

Des avonds ten 10 ure 30 min. van *'s Gravenhage* naar *Voorschoten* en *Leyden*.

Op MAANDAG 13 JUNIJ.

Des ochtends ten 9 ure van *Leyden* naar *Voorschoten* en *'s Gravenhage*.

Des avonds ten 8 ure 30 min. en ten 10 ure 30 min. van *'s Gravenhage* naar *Rijswijk*, *Delft*, *Schiedam* en *Rotterdam*.

Des avonds ten 9 ure 15 min. van *Haarlem* naar *Amsterdam*.

Des avonds ten 10 ure van *'s Gravenhage* naar *Voorschoten*, *Leyden*, *Warmond*, *Pt. Gijzenbrug*, *Veenenburg*, *Vogelenzang*, *Haarlem*, *Halfweg* en *Amsterdam*.

De Administrateur,
J. W. BAKE.

Amsterdam, 4 Junij 1859.

Op zeer voordeelige voorwaarden wordt ter overname aangeboden een sedert jaren bestaande **IJzer- en Kagchelsmederij**, gelegen in het beste gedeelte dezer Stad. Te bevragen met *franco* brieven onder Letter **X.** bij den Boekhandelaar J. W. van LEEUWEN, Breedestraat alhier.

J. BUSÉ, te *Leyden*, heeft aangekregen eene puike partij Gerookte Zalm à 30 Cts per ons; groote Citroenen die bijzonder geschikt zijn om te konfijten en in te maken; fijne Genua-Olie à 80 Cts per flesch; eerste qualiteit Rozijn-, Wijn-, Kruiden- en Frambosen-Azijn; Roode en Witte Bessensap; Engelsche, Fransche en Durham Mostert; eerste soort gekonfijte China-Gember 90 Cts per 5 ons, en bij de pot 80 Cts de 5 ons; Japansche Soja à *f* 1.60 de kruik; diverse soorten van versche Minerale en Medicinale Wateren komen wekelijks versch aan. Eerstdaags is de Nieuwe Haring te wachten, waarvan niet dan de beste soort, zooals vroegere jaren, voorhanden zal zijn. Verzoekt zijne geëerde Begunstigers in tijds de bestellingen op te geven.

H A G E L.

De *Nederlandsche Algemeene Verzekerings-Maatschappij*, gevestigd te *Tiel*, verzekert voortdurend alle GRANEN, ZADEN en GEWASSEN tegen **HAGELSCHADE**, en is de eenigste *Binnenlandsche Maatschappij* die deze risico's tegen **vaste premie** in eens of **zonder inleggelden** overneemt.

Belanghebbenden kunnen omtrent Premiën en Conditiën alle mogelijke inlichtingen bekomen bij de Agenten en Correspondenten der *Nederlandsche Maatschappij van Brandverzekering* in de verschillende Gemeenten van ons Rijk.

Wie wil niet gaarne zijne haren zoo lang mogelijk in hare oorspronkelijke kleur, glans en schoonheid bewaren. Wie schrikt niet bij de ontdekking, dat zijne haren beginnen uit te vallen, en ziet angstig om naar een middel, om dat tweeledig doel te bereiken; of liever, wie staat niet verlegen om eene keus te doen uit de talrijke Pomades, Haar-Oliën enz., die dagelijks worden aangeboden. Hoewel nog niet lang bekend, is er evenwel onder den naam van **Oud Cartagena's Bergplanten-Olie** eene Haarolie in den handel gebragt, die zich door vele vooraf genomene proeven, als een krachtig geneesmiddel heeft doen kennen, tegen het vroegtijdig uitvallen en grijs worden van het haar; zonder eenige schadelijke minerale zelfstandigheid, die veeltijds een langzaam maar zeker werkend vergif voor het haar zijn, verlevendigt het de verdroogende haarwortels, doet deze op nieuw ontkiemen, en houdt het uitvallen der verzwakte haren tegen, zoodat het een probaat middel is tegen vroegtijdige kaalhoofdigheid en grijsheid.

Hetzelve is à 60 Cents per Fleschje verkrijgbaar aan het Hoofd-Depôt bij A. BREETVELT Az. te *Delft*, en verder bij

N. J. Sanders Gz., Leyden, Haarlemmerstraat.	Gebr. Kauling, Alphen en Gouda.
J. H. Keller, Rotterdam.	Wed^e^. Bosman, Gouda.
A. Reynandt, „	H. den Ouden, Soetermeer.
J. J. Vollaerts, Woerden.	A. de Vink J^r^., Boskoop.

Depôts kunnen nog gevestigd worden te *Oudewater*, *Hillegom*, *Wassenaar* en *Voorschoten*. Aanvraag *franco* aan het Hoofd-Depôt te *Delft*.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG 8 Junij.

		Laagst.koers	Hoogst.koers	Gebleven.
NEDERLAND Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	60 5/8	60 11/16	—
Dito Certificaten	„ 3 „	78	—	—
Dito dito	„ 4 „	98	—	—
Amortisatie Syndicaat	„ 3½ „	20 1/8	—	—
Handelmaatschappij	„ 4½ „	126 1/2	—	—
O. I. Leening	„ 4 „	92 1/4	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	„ 4½ „	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	„ 4½ „	—	—	—
BELGIE,	„ 2½ „	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	„ 2½ „	47 1/8	—	—
Dito dito	„ 4½ „	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	„ 3 „	—	—	—
Dito dito	„ 4½ „	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	„ 1½ „	28 1/8	28 1/4	28 3/16
Dito Obligatiën	„ 3 „	—	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	„ 3 „	37 1/2	37 5/8	37 9/16
Bewijzen Coupons		—	—	—
PORTUGAL, te Londen	„ 3 „	40 1/2	40 11/16	40 5/8
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	„ 5 „	100 3/4	100 7/8	—
Dito dito 1828 en 1829	„ 5 „	99 3/4	—	—
Certif. bij dito 1831 en 1833	„ 5 „	82	—	—
Dito 1840	„ 4 „	77 3/4	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	„ 4 „	—	—	—
Dito dito Nieuwe	„ 4 „	—	—	—
Inschrijving in Assign.	„ 6 „	—	—	—
Certificaten van dito	„ 6 „	59 1/2	59 3/4	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500 f	146	146 1/4	—
Dito Obligatiën	„ 4 pCt.	—	—	—
PRUISSEN, Obl. te Londen	à 4½ „	—	—	—
OOSTENRIJK, W. B bij Goll.	„ 5 „	—	—	—
Dito	„ 4 „	42	—	—
Dito Metall.	„ 5 „	40 1/4	40 7/16	40 3/8
Dito Nieuwe	„ 5 „	58 5/8	58 3/4	58 7/8
Dito 1847	„ 2½ „	22 5/16	22 7/16	22 3/8
BRAZILIE, 1824 100 £	„ 5 „	95 1/2	—	—
SARDINIE,	„ 5 „	—	—	—
PERU, Geldleening 1824	„ 4½ „	—	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu	„ 5 „	36 15/16	37	37
GRENADA, Obligatiën	„ 3½ „	15 5/16	15 3/8	—
MEXICO, Obligatiën 1851	„ 3 „	16	—	—
N.-AMERIKA, Bankactiën		—	—	—

Braz. 1843, £ 100, 4½ pCt. 94 3/4.

Koers van het Geld: Beleening 3½ pCt. Prolongatie 3½ pCt. Wissel-Disconto 3½.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. C. DRABBE.